Управо објављена тајна документа откривају да је Билу Клинтону саветовано да уради све да заобиђе Билта јер Швођанин није јасно осудио злочине у Сребреници док је одмах критиковао „Олују”

Амерички стручњаци саветовали су тадашњег председника САД Била Клинтона да Америка треба да учини све што је у њеној моћи да шведски политичар Карл Билт не постане први Високи представник у БиХ после рата у Босни јер су га они оцењивали као просрпског посредника у балканским конфликтима, показују тајна документа из Клинтонове ере са којих је управо скинута ознака тајности.

Документ који се односи на БиХ, а који је део знатно веће збирке материјала од сада доступним на сајту Клинтонове библиотеке, упућивао је шефа Беле куће на то да Американци треба да пронађу неког другог Европљанина за то место, а међу предлаганим именима била је чак и бивша британска премијерка Маргарет Тачер. У материјалу послатом у децембру 1995, у тренутку када је рат завршен, договорен Дејтонски споразум, а међународна заједница тражи свог представника у Сарајеву, амерички експерти подсећају Клинтона да се Билт као медијатор ЕУ у рату није понашао како се од њега очекивало и да неће одиграти своју улогу у хватању и испоручивању ратних злочинаца.

„Постоји разлог да се верује да Билт неће прогонити ратне злочинце агресивно. Ово ће фрустрирати америчку политику снажног гоњења за геноцид, злочине против човечности и ратне злочине”, стоји у документу.

Клинтона подсећају и да је Билт дао инструкције због којих није било ваздушних удара НАТО током пада Сребренице као и да је Билт, после заробљавања 6.000 мушкараца у Сребреници, казао да и даље мора да се преговара, односно да је инсистирао на политичком решењу, подсећајући да војне интервенције не уклањају корен сукоба. Такође му се замера и што је 16. јула после састанка са Слободаном Милошевићем у Београду казао: „Мислим да нема војног решења овог конфликта.” Познаваоци прилика истичу пред Клинтоном да Билт није јасно осудио злочине у Сребреници, док је одмах осудио хрватског председника Фрању Туђмана после хрватског напада на Крајину због чега, током августа, Хрвати и Бошњаци нису желели да разговарају са шведским политичарем. Као још један разлог зашто Билту треба рећи „не”, помиње се и то што је српском лидеру СЛободану Милошевићу пребрзо обећао да ће Србији бити укинуте санкције ако Београд призна БиХ у међународно признатим границама. Клинтон је овај предлог о укидању ембарга, иначе, одбио, рекавши да је „исувише великодушан за Србију.”

Занимљиво је и како се Клинтону представљају разлике између Билта и америчког преговарача током босанског рата, Ричарда Холбрука. Цитирајући „Њујорк тајмс”, документ подвлачи да су разлике између Карла Билта, бившег шведског премијера и емисара ЕУ за Боснуи Холбрука, разлике између добрих намера и моћи: Билт је усамљен, шета Сарајевом са ташном и тражи телефонску говорницу да би звао Западну Европу, док је Холбрук окружен генералима чије титуле могу да импресионирају балканске саговорнике, а још је и опремљен најбољом опремом коју америчка моћ може да пружи.

Уместо Билта, предлажу се Макс ван дер Стоел, бивши холандски министар спољних послова, посебно јер су САД већ одбиле једног Холанђанина за место генералног секретара НАТО, Хосе Марија Мендилусе из УНХЦР, као и некадашња председница владе у Лондону Маргарет Тачер.

Билт, данашњи шведски министар спољних послова, јесте на крају постао први Високи представник у БиХ, а Америци је било важно да до тога не дође због, како се закључује на основу материјала, чињенице да ће то бити „ најмоћнији цивил у БиХ” који може да одлучи о враћању санкција Србији и да изнесе суд о томе да ли СРЈ и босански Срби испуњавају обавезе према Хагу када је реч о испоручивању оптужених за ратне

злочине.

„Правилан избор за Високог представника је најбоља прилика за САД да осигура успех трибунала.”

У сваком случају, предлаже се да заменик Високог представника, који ће бити Европљанин, буде неки Американац како би САД могле да раде „иза сцене”, као и у другим случајевима када Американац не може да добије најважније место у некој организацији.

(Политика)